

برنامه «هیچ کودکی، عقب نماند»

نرگس مرتاضی مهربانی
دانشجوی دکتری آموزش ریاضی

اشاره

برنامه‌های اصلاحات آموزشی همواره منتقدانی را به همراه دارد که نقد آنان می‌تواند به پلایش اصلاحات مذکور کمک کند. از سویی، آشنایی خوانندگان مجله با برنامه اصلاحات آموزشی در سایر کشورها و مرور نقدهای وارد شده، مسایل و مشکلات آن کشورها را نمایان می‌کند.

«هیچ کودکی عقب نماند» یکی از جنجالی‌ترین برنامه‌های اصلاحات آموزشی بود که از طرف دولت فدرال آمریکا در سال ۲۰۰۲ برای اجرا ابلاغ شد و هم‌چنان نقدهای قابل تأملی بر این کانون وارد است.

کلیدواژه‌ها: اصلاحات آموزشی، نقد برنامه درسی، مشکلات آموزشی، هیچ کودکی عقب نماند (NCLB)

تمام ایالت‌ها موظف شدند تا سال تحصیلی ۲۰۰۶-۲۰۰۵ در پایه‌های سه تا هشت در درس‌های ریاضی و خواندن، آزمون‌های سالانه برگزار نمایند

باشند و از تمام دانش‌آموزان تحت شرایط یکسان، آزمون‌های واحد گرفته شود. علاوه بر این، در هر ایالت باید نمونه‌ای از دانش‌آموزان پایه‌های چهارم و پنجم در ارزشیابی ملی پیشرفت تحصیلی در درس‌های ریاضی و خواندن شرکت نماید تا بدین ترتیب دولت فدرال بتواند با مقایسه نتایج حاصل از آزمون‌های ایالتی و ارزشیابی ملی پیشرفت تحصیلی، بر عملکردهای آموزشی ایالت‌ها نظارت داشته باشد.

• پیشرفت تحصیلی

تا سال تحصیلی ۲۰۱۴-۲۰۱۳ ایالت‌ها باید تمام دانش‌آموزان را در آزمون‌های ایالتی به سطح «خبره» برسانند. امتیازهای دانش‌آموزان نشان می‌دهند که تا چه حد مدارس در تدریس موفق بوده‌اند. مدارس باید در نمرات آزمون هر سال، پیشرفت داشته باشند. به طور مثال، دانش‌آموزان پایه پنجم مدرسه باید هر سال در آزمون‌های استاندارد شده، بهتر از دانش‌آموزان پایه پنجم سال قبل عمل کنند. اگر مدرسه‌ای برای دو سال متوالی پیشرفت کافی نداشته باشد، به عنوان مدرسه‌ای که «نیازمند پیشرفت» است، اعلام عمومی می‌شود و لازم است تا یک برنامه دوساله برای پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان ارائه نماید. همچنین، با راهنمایی مدرسه، دانش‌آموزان به مدارس بهتر آن ناحیه آموزشی معرفی می‌شوند. اگر مدرسه برای سومین سال متوالی پیشرفت کافی نداشته باشد، مسئولان مدرسه موظفند تا معلم خصوصی رایگان و دیگر خدمات آموزشی تکمیلی را در اختیار دانش‌آموزان قرار دهند. در صورتی که چهار سال متوالی پیشرفت چندانی دیده نشود، مدرسه به عنوان مدرسه‌ای که «نیازمند عمل اصلاحی» است معرفی می‌گردد.

تحقیقات زیادی در مورد کارایی این برنامه صورت گرفته است. منتقدان برنامه معتقدند که برنامه NCLB باعث افت یادگیری دانش‌آموز و نیز حذف تدریس کار شده است

مقدمه

برنامه «هیچ کودکی، عقب نماند» که حامی اصلاحات آموزشی استاندارد-محور است، در سال ۲۰۰۱ در ایالات متحده آمریکا تصویب و در سال ۲۰۰۲ برای اجرا ابلاغ شد. این اصلاحات، مبتنی بر این باورند که با تعیین استانداردهای سطح بالا و نیز تبیین اهداف قابل اندازه‌گیری، می‌توان نتایج فردی را در آموزش بهبود بخشید. از این رو، دولت فدرال آمریکا، از هر ایالت خواست تا استانداردهای آموزشی خود را تنظیم کند و بر اساس آن‌ها آزمون‌های سالانه برگزار نماید. کنگره برای حمایت از این برنامه، بودجه آموزشی دولت فدرال را افزایش داد. حامیان برنامه ادعا می‌کنند که یکی از نکات مثبت این برنامه، افزایش پاسخ‌گویی معلمان و مدارس در قبال یادگیری تمام دانش‌آموزان است. تمام مدارس دولتی که از بودجه دولت فدرال استفاده می‌کنند، تحت پوشش این برنامه قرار دارند. از مشخصه‌های اصلی این برنامه به موارد زیر می‌توان اشاره نمود:

• آزمون‌های سالانه

تمام ایالت‌ها موظف شدند تا سال تحصیلی ۲۰۰۶-۲۰۰۵ در پایه‌های سه تا هشت در درس‌های ریاضی و خواندن، آزمون‌های سالانه برگزار نمایند. همچنین، از زمان ابلاغ برنامه، ایالت‌ها باید تا سال ۲۰۰۸-۲۰۰۷ حداقل یک بار در درس علوم در دوره‌های ابتدایی، راهنمایی و متوسطه آزمون برگزار کنند. آزمون‌ها باید با استانداردهای ایالتی، هم‌سو

بسیاری از منتقدان معتقدند که این هدف که « باید تمام دانش آموزان تا سال تحصیلی ۲۰۱۳-۲۰۱۴ به سطح «خبره» برسند» یک هدف غیر واقعی است

در این برنامه، مدرسی که عملکرد ضعیف‌تری دارد یعنی دانش آموزان آن‌ها در آزمون‌های ایالتی، امتیاز پایینی کسب کرده‌اند با حذف بودجه و نیز قطع حقوق معلمان مواجه خواهند شد

نقدها

تحقیقات زیادی در مورد کارایی این برنامه صورت گرفته است. منتقدان برنامه معتقدند که برنامه NCLB باعث افت یادگیری دانش‌آموز و نیز حذف تدریس کارا شده است. در بسیاری از مواقع، ایالت‌ها، اهداف آموزشی سطح پایین را انتخاب می‌کنند و نیز معلمان فقط برای آزمون، تدریس می‌نمایند. علاوه بر آن، این برنامه، مدارس، نواحی آموزشی و ایالت‌ها را به طور ضمنی ترغیب می‌نماید که برای بالا بردن نمرات، دست به اقدامات غیر متعارفی بزنند مثل این که نتایج آزمون‌ها را دست‌کاری کنند یا با برگزاری آزمون‌های ایالتی ساده‌تر، امتیازها را بالا ببرند. از طرفی دیگر، آزمون‌های استاندارد شده، معلمان را ترغیب کنند تا به جای تمرکز بر کسب درک و فهم عمیق تمام برنامه درسی، تنها بر مهارت‌های محدود مورد نیاز در آزمون‌ها تأکید نمایند. به طور مثال، اگر معلمان بدانند که در آزمون‌های استاندارد شده ریاضی، بر سؤالاتی مانند $3+2=?$ تأکید می‌شود، طبیعی است که زمانی را برای تدریس کاربرد عملی جمع و مسایل کلامی صرف نکنند. در این برنامه، مدرسی که عملکرد ضعیف‌تری دارند یعنی دانش‌آموزان آن‌ها در آزمون‌های ایالتی، امتیاز پایینی کسب کرده‌اند با حذف بودجه و نیز قطع حقوق معلمان مواجه خواهند شد. منتقدان ابراز می‌دارند که این اقدام، نه تنها باعث بهبود وضعیت نخواهد شد بلکه مدرسه‌ها را ناتوان‌تر نیز خواهد کرد.

برنامه NCLB پیش‌بینی‌های ویژه‌ای برای دانش‌آموزان با استعدادهای درخشان ندارد. این برنامه بر مدارس فشار می‌آورد تا تمام دانش‌آموزان در خواندن، نوشتن و ریاضی به حداقل مهارت‌های تعریف شده دست پیدا کنند و چیزی بالاتر

چنین مدرسی می‌توانند با تعویض کادر آموزشی، ارایه برنامه درسی جدید و افزایش ساعات آموزشی، عمل خود را اصلاح نمایند. در صورت عدم پیشرفت کافی در پنجمین سال متوالی، به منظور تغییر ساختار کلی مدرسه برنامه ریزی جدید می‌شود و در سال ششم، این برنامه اجرا می‌گردد. مواردی مانند بستن مدرسه، اجاره دادن مدرسه، اجاره دادن مدرسه به یک شرکت خصوصی به منظور اداره مدرسه و اداره مستقیم مدرسه توسط اداره آموزش و پرورش ایالتی، گزینه‌های متداول در چنین مواقعی است.

• کارنامه

از سال تحصیلی ۲۰۰۲-۲۰۰۳، ایالت‌ها باید کارنامه‌های سالانه را تهیه نمایند که حاوی اطلاعاتی در زمینه موفقیت تحصیلی دانش‌آموزان و عملکرد نواحی آموزشی است. هر ناحیه آموزشی نیز موظف است تا کارنامه‌های مشابهی شامل داده‌های هر مدرسه تهیه نماید.

• صلاحیت‌های معلمان

طبق برنامه NCLB هر ایالت باید معلمانی با «صلاحیت‌های سطح بالا» برای تمام دانش‌آموزان فراهم نماید و برای «صلاحیت‌های سطح بالا» استانداردهای خود را تعریف نماید. در پایان سال تحصیلی ۲۰۰۵-۲۰۰۶ هر معلم شاغل در مدارس دولتی باید در هر رشته‌ای که مشغول به تدریس است خبره باشد. ایالت‌ها مدارس را مسئول ارتقای حرفه‌ای معلمان می‌دانند.

تحقیقات نشان می‌دهد که عوامل بسیاری مانند وضعیت اقتصادی خانواده، ساعت‌های مطالعه در منزل و میزان تحصیلات والدین بر عملکرد دانش‌آموزان تأثیر گذار است

تحصیلات والدین بر عملکرد دانش‌آموزان تأثیر گذار است. بنابراین، نتایج ضعیف آزمون‌های استاندارد را نمی‌توان تنها به عملکرد مدرسه و معلمان نسبت داد. در حالی که برنامه NCLB با کاهش بودجه و حقوق معلمان، مدرسه و معلمان را تحت فشار قرار می‌دهد و از آن‌ها انتظار دارد تا تحت این فشار، عملکرد خود را بهبود بخشند.

در حال حاضر، این برنامه با پاره‌ای تغییرات در حال اجراست. بازدید از مدارس به منظور مشاهده کیفیت تدریس، بررسی نوشته‌های دانش‌آموزان، ارزیابی رفتار دانش‌آموزان و محیط مدارس، مولفه‌هایی هستند که به برنامه اضافه شده است.

منابع

1. Cech, Scott.(2008). NCLB Testing Said to Give 'Illusions of Progress'. From Education Week [American Education's Newspaper of Record], Monday, September 22, 2008, Volume 28, Issue 6, <http://www.edweek.org/ew/articles/2008/09/22/06testing.h28.html?print=1>
2. en.wikipedia.org/wiki/No_Child_Left_Behind_Ac
3. Ravitch, Diane.(2009). Time to Kill 'No Child Left Behind'. From Education Week [American Education's Newspaper of Record], Wednesday, June 10, 2009, Volume 28, Issue 33, pp. 30,36. See http://www.edweek.org/ew/articles/2009/06/04/33ravitch_ep.h28.html?tkn
4. Rothstein, Richard.(2009). Replacing No Child Left Behind. From Education Week [American Education's Newspaper of Record], Wednesday, August 12, 2009, Volume 28, Issue 37, pp. 28-29. See <http://www.edweek.org/ew/articles/2009/08/12/37rothstein.h28.html?>
5. Will, Goerge.(2007). Getting past 'No Child'. From the Washington Post, Sunday, December 9, 2007, p. B 7. See <http://www.washingtonpost.com/wpdyn/content/article/2007/12/07/AR2007120701980.htm>
6. Winerip, Michael.(2007). In Gaps at School, Weighing Family life. From the New York Times, Sunday, December 9, 2007. See <http://www.nytimes.com/2007/12/09/nyregion/nyregionspecial2/09Rparenting.html>
7. www.edweek.org/ew/issues/no-child-behind-left

از این حداقل‌ها را لازم ندانند. این در حالی است که قانون فدرال بر لزوم سرمایه‌گذاری بر برنامه‌های استعداد درخشان تأکید می‌کند.

از آن‌جا که تمام دانش‌آموزان باید تحت شرایط یکسان آزمون دهند، دانش‌آموزان با نیازهای خاص و نیز دانش‌آموزانی که زبان اصلی آن‌ها انگلیسی نیست، امتیازهای پایینی در این آزمون‌ها کسب می‌کنند. به طور مثال، خواندن سوالات برای دانش‌آموزان نابینا ممنوع است. بنابراین، ممکن است دانش‌آموزان نابینا در این آزمون‌ها نمره صفر کسب کنند.

تمرکز اصلی برنامه بر مهارت‌های خواندن، نوشتن و ریاضی است. در سال ۲۰۰۷، تقریباً ۷۱ درصد مدارس، ساعت‌های آموزشی درس‌هایی مانند تاریخ، هنر و موسیقی را به درس‌هایی مانند زبان و ریاضیات اختصاص دادند. در بعضی مدارس، ساعت‌های آموزشی مختص به درس‌های ورزش و هنر باقی مانده است اما دانش‌آموزانی که در آزمون‌های ایالتی عملکرد ضعیفی داشته‌اند، از این کلاس‌ها محروم می‌شوند و در کلاس‌های جبرانی ریاضیات و خواندن شرکت می‌کنند تا به مهارت‌های اولیه در این حوزه‌ها دست پیدا کنند.

بسیاری از منتقدان معتقدند که این هدف که «باید تمام دانش‌آموزان تا سال تحصیلی ۲۰۱۴-۲۰۱۳ به سطح «خبیره» برسند» یک هدف غیر واقعی است. هر آموزشگری می‌داند که چنین امری غیر ممکن است. وقتی دولت فدرال بر این هدف پافشاری می‌کند، هر سال مدارس بیش‌تری با شکست مواجه می‌شوند. در سال ۲۰۰۸، تقریباً ۳۰۰۰۰ مدرسه دولتی به عنوان مدارس ناموفق برچسب خوردند و تعداد بیش‌تری از دانش‌آموزان ترک تحصیل نمودند.

تحقیقات نشان می‌دهد که عوامل بسیاری مانند وضعیت اقتصادی خانواده، ساعت‌های مطالعه در منزل و میزان